

UVELJAVLJANJE POVRAČILA ŠKODE IZ PROMETNIH NESREČ Z MEDNARODNIM ELEMENTOM

Slovensko zavarovalno združenje in njegove članice – zavarovalnice, pogosto dobivamo prošnje slovenskih oškodovancev za natančnejša pojasnila o postopkih uveljavljanja povračila škode iz prometnih nesreč, še posebej glede nesreč, ki jih povzročijo vozniki vozil s tujimi registrskimi tablicami v Sloveniji ali tujini (t.i. čezmejne nesreče).

Potovanje z avtomobilom v tujino

Ker je Slovenija članica Evropske unije, morajo vsi vozniki motornih vozil s slovenskimi registrskimi tablicami imeti veljavno zavarovanje avtomobilske odgovornosti za vse države članice. Veljavnost mednarodnega zavarovanja avtomobilske odgovornosti se v tujini najlažje dokazuje z zeleno karto, ki jo izda slovenska zavarovalnica zavarovalcu na podlagi zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti je veljavno in priznано v naslednjih državah članicah sistema zelene karte: Albanija (AL), Bosna in Hercegovina (BIH), Belorusija (BY), Iran (IR), Izrael (IL), Maroko (MA), Moldavija (MD), Črna gora (MNE), Rusija (RUS), Tunizija (TN), Turčija (TR), Ukrajina (UA); vozniki morajo ob vstopu v navedene države **obvezno predložiti veljavno zeleno karto**.

Slovensko zavarovalno združenje je konec leta 1997 pristopilo k Multilateralnemu (garancijskemu) sporazumu, na podlagi katerega nacionalni biroji zelene karte prevzemajo obveznost plačila škod, ki jih v državah podpisnicah povzročijo vozila z registrskimi oznakami njegove države. Gre za naslednje države članice sistema zelene karte: Avstrija (A), Andora (AND), Belgija (B), Bolgarija (BG), Švica (CH), Češka (CZ), Ciper (CY), Nemčija (D), Danska (DK), Estonija (EST), Francija (F), Finska (FIN), Grčija (GR), Madžarska (H), Hrvaška (HR), Italija (I), Irska (IRL), Islandija (IS), Luksemburg (L), Latvija (LV), Litva (LT), Malta (M), Norveška (N), Nizozemska (NL), Portugalska (P), Poljska (PL), Romunija (RO), Španija (E), Švedska (S), Slovaška (SK), Srbija (SRB) – od 1. 1. 2012, in Velika Britanija (GB); **slovenskim voznikom ob vstopu v navedene države ne kontrolirajo zelene karte**, je pa priporočljivo, da jo imajo pri sebi. Enak režim velja tudi za Makedonijo (MK), ker je z makedonskim birojem sklenjen enostranski sporazum o odpravi kontrole slovenskih zelenih kart ob vstopu v Makedonijo.

Zelena karta je namreč zaradi poenotene oblike v vseh državah sistema zelene karte pomemben dokument, s katerim se udeleženci prometnih nesreč identificirajo, ker so na njej navedeni vsi podatki, ki jih udeleženec nesreče potrebuje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka na pristojni zavarovalnici. Prav tako so na zeleni karti navedeni naslovi in telefonske številke nacionalnih birojev, kjer lahko dobijo udeleženci prometnih nesreč potrebne informacije v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz prometnih nesreč v tujini.

V državah, katerih mednarodne oznake niso navedene na zeleni karti oziroma so njihove oznake prečrtane in tako niso v sistemu zelene karte, pa nekatere slovenske zavarovalnice po splošnih zavarovalnih pogojih zavarovanja avtomobilske odgovornosti prevzemajo obveznost

do oškodovanca do višine najnižjih zavarovalnih vsot, predpisanih v Sloveniji in v okviru predpisov o odškodninskem in zavarovalnem pravu Republike Slovenije.

Evropsko poročilo o prometni nesreči

Zavarovalnice po vsej Evropi izročajo svojim zavarovalcem ob sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti obrazec evropsko poročilo o prometni nesreči. Zaradi poenotene vsebine in oštevilčenih rubrik je evropsko poročilo o prometni nesreči uporabno za različne vrste prometnih nesreč tudi v primerih, ko sta udeleženca prometne nesreče iz različnih držav: posamezne rubrike si namreč lahko prevajata po svoji jezikovni različici. Ne nazadnje k uporabi evropskega poročila napotuje tudi slovenska zakonodaja s področja varnosti cestnega prometa, predvsem v primeru prometnih nesreč, v katerih je nastala le materialna škoda; podobno velja tudi v številnih drugih državah članicah Evropske unije.

Evropsko poročilo pomeni za zavarovalnico pomemben vir informacij o udeležencih in poteku prometne nesreče, še posebej, če na kraju prometne nesreče ni bilo policije, ki bi opravila ogled in kasneje izdelala zapisnik o prometni nesreči.

Kako ravnati v primeru prometne nesreče v Sloveniji, ki jo povzroči tujec?

Slovensko zavarovalno združenje kot nacionalni biro zelene karte in član Sveta birojev¹ jamči za plačilo škod, ki jih v **Republiki Sloveniji povzročijo vozniki vozil s tujo registrsko tablico**. Za obravnavanje tovrstnih škod, znanih kot mednarodnih škod, Slovensko zavarovalno združenje pooblašča svoje članice – zavarovalnice, ki izvajajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

V primeru prometne nesreče v Republiki Sloveniji, ki jo povzroči voznik vozila s tujo registrsko tablico, je posebej pomembno, da oškodovanec **pravilno zapiše vse bistvene podatke o tujem vozniku in motornem vozilu** (predvsem ime in priimek voznika, registrska tablica vozila, tip in znamka vozila, ime zavarovalnice in številka zavarovalne police oziroma zelene karte), ki je udeleženo v prometni nesreči. Vselej priporočamo, da se izpolni Evropsko poročilo o prometni nesreči, četudi je bila na kraju prometne nesreče policija. Zavarovalnice po vsej Evropi izdajajo navedeni obrazec (seveda v različnih jezikih) svojim zavarovalcem ob sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti. Zaradi poenotene vsebine in oštevilčenih rubrik je uporaben za različne vrste prometnih nesreč tudi v primerih, ko sta udeleženca prometne nesreče iz različnih držav: posamezne rubrike si namreč lahko prevajata po svoji jezikovni različici, obrazec pa ju usmerja, katere podatke morata zapisati.

Oškodovanec mora tudi odvzeti kopijo zelene karte, predvsem v primerih, če gre za vozilo, registrirano v državi, ki ni članica Evropske unije. Kadar prometno nesrečo povzroči vlečno vozilo s prikolico, je nujno zapisati podatke o zavarovanju za vlečno vozilo oziroma odvzeti kopijo zelene karte tega vozila, saj se škoda večinoma krije iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti vlečnega vozila. Če oškodovanec ne more dobiti kopije zelene karte, naj prepiše podatke o številki, veljavnosti, izdajatelju, zavarovancu in vozilu z zelene karte oziroma zeleno karto fotografira.

¹ **Svet birojev** (*an. Council of Bureaux*) je mednarodna organizacija s sedežem v Bruslju, v katero morajo biti včlanjeni vsi nacionalni biroji zelene karte (trenutno 46 birojev zelene karte) in je odgovorna za upravljanje in vodenje mednarodnega sistema zavarovanja avtomobilske odgovornosti, znanega kot sistema zelene karte.

Kadar oškodovanec ima podatek o tuji zavarovalnici, pri kateri je zavarovan tuj povzročitelj prometne nesreče, lahko takoj vloži odškodninski zahtevek neposredno na pristojni slovenski zavarovalnici, ki je korespondent tuje zavarovalnice: oškodovanci lahko dobijo **informacije o imenovanih korespondentih tujih odgovornostnih zavarovalnic v Sloveniji** na vseh slovenskih zavarovalnicah, ki izvajajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti (Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Maribor, Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba, Zavarovalnica Tilia, Generali Zavarovalnica in GRAWE Zavarovalnica) ali na Slovenskem zavarovalnem združenju, tudi na njegovi spletni strani: <http://www.zav-zdruzenje.si>

V primerih, ko oškodovanec nima podatkov o tuji odgovornostni zavarovalnici oziroma so podatki o tujem vozilu in zavarovanju pomanjkljivi, pa bo zavarovalnica, na katero se je oškodovanec prvotno obrnil za pomoč pri uveljavljanju povračila škode, oškodovancu ocenila škodo na vozilu in ga s **poizvedbo o zavarovanju tujega vozila** napotila na Slovensko zavarovalno združenje; Združenje bo zanj pridobilo podatke o zavarovanju in po prejemu informacij od pristojnega tujega biroja zelene karte pooblastilo za reševanje zahtevka eno od svojih članic.

Kako ravna slovenski oškodovanec v primeru prometne nesreče v tujini, ki jo je povzročil voznik vozila, registriranega v eni od držav članic EU oz. EGP ali Švici?

Slovensko zavarovalno združenje in tiste njegove članice – zavarovalnice, ki v Republiki Sloveniji opravljajo zavarovalne posle zavarovanja avtomobilske odgovornosti, že od dneva polnopravnega članstva Slovenije v Evropski uniji, obravnavajo kot pooblaščenca tujih odgovornostnih zavarovalnic odškodninske zahtevke slovenskih oškodovancev, ki so utrpeli prometno nesrečo v eni od držav članic sistema zelene karte², ob pogoju, da je povzročitelj nesreče voznik motornega vozila, ki je registrirano v eni od držav članic Evropskega gospodarskega prostora ali Švici.

Če slovenski oškodovanec ob prometni nesreči v eni od držav sistema zelene karte slučajno ne bi pridobil podatkov o zavarovanju tujega vozila, registriranega v eni od držav Evropskega gospodarskega prostora ali Švici (ker sta z nasprotnim udeležencem pomanjkljivo izpolnila evropsko poročilo, ali ga sploh nista izpolnila), lahko **pri Slovenskem zavarovalnem združenju – informacijskem centru poizve o zavarovanju tujega vozila**.

Prav tako mu informacijski center posreduje tudi **podatek o imenu in naslovu pooblaščenca tuje odgovornostne zavarovalnice v Sloveniji**, kjer bo lahko vložil odškodninski zahtevek ter opravil druge postopke glede ocene škode in njene povrnitve. Imenovani pooblaščenca v

Obrazec “Poizvedba o zavarovanju vozila s tujo registrsko tablico” se lahko dobi na zavarovalnici ali na Slovenskem zavarovalnem združenju (tudi na <http://www.zav-zdruzenje.si> v rubrikah Prometna nesreča s tujcem in Poizvedba o zavarovanju vozila s tujo registrsko tablico)

² **Države članice sistema zelene karte:** Avstrija (A), Belgija (B), Bolgarija (BG), Češka (CZ), Ciper (CY), Nemčija (D), Danska (DK), Španija (E), Estonija (EST), Francija (F), Finska (FIN), Grčija (GR), Madžarska (H), Italija (I), Irska (IRL), Luksemburg (L), Latvija (LV), Litva (LT), Malta (M), Nizozemska (NL), Portugalska (P), Poljska (PL), Romunija (RO), Švedska (S), Slovaška (SK), Slovenija (SLO), Velika Britanija (GB) ter Islandija (IS), Norveška (N), **kot države Evropskega gospodarskega prostora (EGP)** in Švica (CH); sledijo še: Albanija (AL), Andora (AND), Bosna in Hercegovina (BIH), Belorusija (BY), Hrvaška (HR), Iran (IR), Izrael (IL), Makedonija (MK), Maroko (MA), Moldavija (MD), Črna gora (MNE), Rusija (RUS), Srbija (SRB), Tunizija (TN), Turčija (TR), Ukrajina (UA), skupno torej 46 držav.

Sloveniji obravnavajo odškodninske zahteve v slovenskem jeziku in imajo vsa potrebna pooblastila za zastopanje tuje odgovornostne zavarovalnice v postopku poravnave: sprejemajo odškodninske zahteve slovenskih oškodovancev ter jih obravnavajo v sodelovanju s tujo odgovornostno zavarovalnico in praviloma skladno s pravom države, v kateri se je zgodila prometna nesreča. Za primer sodnega spora je izključno odgovorna le tuja odgovornostna zavarovalnica. Pooblaščenec tuje odgovornostne zavarovalnice mora v roku treh mesecev od dneva vložitve odškodninskega zahtevka dati oškodovancu *utemeljeno ponudbo za poravnavo* (če odgovornost ni sporna in je bila škoda v celoti ocenjena) oziroma *utemeljen odgovor* (če je odgovornost sporna ali ni bila natančno ugotovljena oziroma škoda ni bila v celoti ocenjena).

Informacijski center pri Združenju pridobi podatke o zavarovanju motornih vozil, registriranih v drugih državah in podatke o imenovanih pooblaščenecih za obravnavanje odškodninskih zahtevkov v Sloveniji iz evidenc tujih informacijskih centrov, po drugi strani pa na zahtevo tujih informacijskih centrov nudi podatke o zavarovanju avtomobilske odgovornosti motornih vozil, registriranih v Sloveniji (dostop do podatkov tudi preko spletne strani: www.zav-zdruzenje.si, ob vnosu registrske številke vozila in datuma nesreče) ter podatke o imenovanih pooblaščenecih slovenskih zavarovalnic v državah članicah Evropskega gospodarskega prostora in Švici.

Če se ugotovi, da tuja odgovornostna zavarovalnica v Sloveniji ni imenovala svojega pooblaščenca za obravnavanje odškodninskih zahtevkov, mora Slovensko zavarovalno združenje samo prevzeti obravnavanje odškodninskega zahtevka kot **odškodninski urad**. Prav tako se lahko slovenski oškodovanec s svojim odškodninskim zahtevkom obrne na odškodninski urad v primeru kršitve trimesečnega roka: odškodninski urad bo nemudoma navezal stik s pristojno tujo odgovornostno zavarovalnico oziroma njenim pooblaščenecem ter pristojnim tujim odškodninskim uradom in jih pozval k takojšnji izpolnitvi obveznosti.

Koristni naslovi

<p>Slovensko zavarovalno združenje Železna cesta 14 1000 Ljubljana telefon: 01/ 43 77 098 faks: 01/47 35 692 e- pošta: info.center@zav-zdruzenje.si greencard@zav-zdruzenje.si http://www.zav-zdruzenje.si</p>	<p>ADRIATIC SLOVENICA, Zavarovalna družba d.d. Oddelek mednarodnih škod Ljubljanska 3a 6503 Koper telefon: 05/ 66 43 601 faks: 05/ 66 43 615 e-pošta: mednarodne.skode@adriatic-slovenica.si http://www.adriatic-slovenica.si</p>	<p>GENERALI Zavarovalnica d.d. Oddelek mednarodnih škod Kržičeva 3 1000 Ljubljana telefon: 01/ 47 57 169 faks: 01/ 47 57 116 e-pošta: international.claims@mail.generalisi.si http://www.generalisi.si</p>
<p>Zavarovalnica MARIBOR d.d. Oddelek mednarodnih škod Cankarjeva 3 2507 Maribor telefon: 02/23 32 653, 23 32 652 faks: 02/23 32 656 e-pošta: mednarodne.skode@zav-mb.si http://www.zav-mb.si</p>	<p>Zavarovalnica TILIA d.d. Oddelek mednarodnih škod Seidlova 5 8000 Novo mesto telefon: 07/ 39 17 241 faks: 07/39 17 306 e- pošta: mednarodne.skode@zav-tilia.si http://www.zav-tilia.si</p>	<p>Zavarovalnica TRIGLAV d.d. Oddelek mednarodnih škod Verovškova 60b 1000 Ljubljana telefon: 01/ 58 06 728 faks: 01/ 58 06 736 e-pošta: zt-77027@triglav.si http://www.triglav.si asistenčni center od 00-24: 080 2864</p>

<i>GRAWE Zavarovalnica d.d.</i> Oddelek mednarodnih škod Gregorčičeva 39 2000 Maribor telefon: 02/22 85 538 faks: 02/22 85 526 e-pošta: mednarodne.skode@grawe.si http://www.grawe.si	<i>ASSISTANCE CORIS d.o.o.</i> Ul. Bratov Babnik 10 1000 Ljubljana telefon: 01/ 51 33 547 faks: 01/ 51 91 698 e-pošta: coris@coris.si http://www.coris.si	
--	--	--